

Motion till riksdagen 2005/06:Ju482

av **Annelie Enochson (kd)**

Modern slavhandel

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att verka för att köp av sexuella tjänster och prostitution skall bli olagligt inom alla FN:s medlemsländer.¹
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att kvinnor och barn som vittnar mot förövare måste skyddas och få tillfälligt uppehållstillstånd.²
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om vikten av återvändarprogram vid olika internationella enheter som arbetar med människohandel.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att straffen för människohandel höjs markant.

¹Yrkandena 1 och 3 hänvisade till UU.

²Yrkande 2 hänvisat till SfU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Slavhandeln är lika avskyvärd idag som under 1700- och 1800-talet. Unga flickor och små barn säljs för att användas som en handelsvara i den värsta av alla marknader – som sexobjekt. Människohandel är ett brott med förödande omfattning och konsekvenser. FN uppskattar att mellan 1 och 4 miljoner människor, främst kvinnor och barn, är offer för människohandel varje år och att majoriteten av dem utnyttjas sexuellt och prostituerats.

500 000 kvinnor är offer för människohandel i Europa. Mellan 200 och 500 kvinnor kommer varje år till Sverige som offer för kvinnohandel, enligt Rikskriminalpolisen.

De flesta är från Baltikum, Östeuropa eller Ryssland.

De rekryteras, transporteras, säljs och köps av människohandlare och medlemmar av organiserade brottsnätverk inom länder och över gränser, med avsikt att hänsynslöst och cyniskt utnyttja offren. Förutom prostitution och andra former av sexuellt utnyttjande kan människohandelns offer också utsättas för tvångsarbete, slaveri, organhandel eller andra former av utnyttjande. Människohandel är ett brott som överskrider nationella gränser och innefattar ursprungsländer, transitländer och destinationsländer. För att hitta hållbara lösningar måste orsakerna till människohandeln utredas. Arbetet med att bekämpa alla former av människohandel måste därför inbegripa olika åtgärder för att motverka den efterfrågan som främjar alla former av utnyttjande av människor som leder till handel med människor. Genom att göra det olagligt att köpa prostituerade kan efterfrågan bekämpas. I länder där det är lagligt att köpa sex underlättas människohandel och handel med barn. Om detta vittnar många frivilligorganisationer som engagerat sig för de prostituerade.

Det är också av största vikt att kriminalisera prostitution eftersom det är ett missbruk av kvinnans kropp. Mannen betalar och köper sig rätten att utnyttja en annan människas kropp. Ingen människa som missbrukas på detta sätt kan förbli hel. De permanenta fysiska och psykiska skadorna lämnar spår för resten av livet. Med hjälp av pengar har en annan människas liv blivit uppköpt. En prostituerad kvinna är skyddslös och ett brottsoffer för mäns maktutövning och därmed berövad sin mänskliga värdighet. Dessutom utsätts hon för risken att smittas av sexuellt överförbara sjukdomar. Prostitution hör inte hemma i samhällen där grundstommen är alla människors lika värde. Man får aldrig tillåta en människa att köpa en annan. Därför bör Sverige, i FN och i andra internationella sammanhang, verka för att prostitution förbjuds.

Kvinnor och barn som vittnar mot förövare måste skyddas, men detta görs inte idag. I många länder betraktas de prostituerade som illegala immigranter, i stället för offer för en hänsynslös människohandel. Detta gör att prostituerade inte vågar vittna mot människohandlarna. Kvinnor och barn som utsätts för människohandel måste få rätt till vård och stöd i destinationslandet och tillfälligt uppehållstillstånd.

Det är också viktigt att arbeta för ett återvändande till ursprungslandet där för bör Sverige verka för att återvändarprogram får större betydelse vid olika internationella enheter som arbetar med människohandel. Till att börja med vid OSCE traffickingenhet i Wien. En viktig del i dessa återvändarprogram är

att göra det möjligt för dessa kvinnor att försörja sig i ursprungslandet. Sambandet mellan arbetslöshet och människohandel är stort. Därför borde det finnas medvetna och målinriktade satsningar på företagsutveckling i områden med stor arbetslöshet och stor risk för människohandel. Att i Sverige arbeta för att handel och företagsutveckling ökar till dessa länder blir därmed avgörande för att långsiktigt stoppa det nutida slaveriet.

Det värsta med människohandeln är bristen på värdighet för den drabbade kvinnan eller det utnyttjade barnet. Utan möjlighet att äta sig mätt för dagen, att se sina barn svälta, ständig fattigdom, inga möjligheter att försörja sig genom ett arbete då försvinner också människovärdet och ersätts med hopplöshet, desperation och nedvärdering av sig själv som människa. Människohandeln måste bekämpas på alla fronter. Dels genom att prostitution kriminaliseras i hela FN, dels att straffen för människohandel höjs markant, vilket skulle sända en tydlig signal till dem som handlar med människor i och utanför EU att detta inte är acceptabelt.

I en rapport från FN och OSSE riktas skarp kritik mot hur kampen mot människohandel bedrivs på Balkan. Kortsiktiga metoder prioriteras framför framtagandet av en övergripande plan för att motarbeta de bakomliggande orsakerna till människohandeln, som enligt rapporten är fattigdom, diskriminering, brist på utbildning och arbetslöshet.

Internationell lagstiftning och konventioner

I internationell lagstiftning definieras människohandel för första gången utförligt i protokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffning av människohandel, särskilt handel med kvinnor och barn, som åtföljer FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (2000). Givet konventionens tillämpningsområde avser protokollet i första hand gränsöverskridande handel och organiserad brottslighet. Handel omfattar flera led – rekrytering, transport, mottagande, härbärgerande – som alla syftar till exploatering. Med exploatering avses sexuellt utnyttjande, olika former av tvångsarbete, slavliknande arbete och avlägsnande av organ.

EU:s rambeslut om åtgärder för att bekämpa människohandel (2002) innehåller en liknande definition men avgränsar syftet till arbetskraftsexploatering och sexuell exploatering. I Sverige trädde lagen om förbud mot köp av sexuella tjänster i kraft den 1 januari 1999. Den 1 juli 2002 infördes människohandel för sexuella ändamål som ett nytt brott i Sverige och den 1 juli 2004 utvidgades straffbarheten till att omfatta även människohandel som sker inom landets gränser samt människohandel som syftar till andra former av utnyttjande än för sexuella ändamål, t.ex. tvångsarbete och handel med organ. Dessa lagar är viktiga instrument för att förebygga och bekämpa handel med människor och för att skydda de människor, främst kvinnor och barn, som är eller riskerar att bli indragna i prostitution och andra former av sexuellt utnyttjande. Dessa svenska lagar kan vara modell för andra länder inom FN att ta efter som ett steg för att motverka människohandel

Fel! Okänt namn på

Det behövs mycket mer av internationell lagstiftning för att få ett slut på denna avskyvärda handel. Sverige måste agera kraftfullare i internationella församlingar så att lagstiftning skärps och efterföljs. Samtidigt är det av största vikt att politiska åtgärder mot människohandeln måste reducera förekomsten av handeln, inte bara förskjuta problemet till andra regioner.

Stockholm den 3 oktober 2005

Annelie Enochson (kd)